

Verőcei mozaik

Az én Verőcém már régen a múlt ködébe lépett. Bár emlékeimben tisztán él, mégis, ha eszembe jut, az első gondolataim közé oda-fészkel az a szó is, az a megfoghatatlan valami, amit úgy hívunk – Idő. Igen, ha a mai Verőcén végigmegyek, szinte semmi sem emlékeztet gyerekkorom kedves kis falujára. Nem, semmi baj ezzel a mostani képpel, csak nekem ez oly távoli már. Talán mégsem változott semmi, csak az Idő lépeget komoran és egykedvűen, talán csak az én idősödő szememmel van a baj, talán az emberek változtak ekkorát, talán...

Talán mindenkinek hallania kellene egyszer az életben, amint a csendes, füstszagú, hidegen ragyogó téli reggelen vonat füttyül a ve-

rőcei állomásnál. Azt is, amint gyerekfejemre dunnát húzva pislogok a hajnali hang irányába – papám a kis vaslapáttal a hamut szedi ki éppen az öreg kályhából. Hallani kellene a templom mélabús, átfagyott első harang-pendüléseit, amint elúsznak az ébredő falu felett. Hallani kellene, amint a kora reggel tavaszi virágillatában Szabó bácsi a régi bolt redőnyét húzza fel. A lovak patáinak szikrázóan friss hangját, a vékony ostorpatatánást, amint Dobos Pista bácsi a bakról köszönti a kétlovas kocsival szemben ballagó Joki bácsit. A vonathoz siető emberek vidám – igen, vidám – lépteit. Nagypapám reggeli készülődését, amint nyikorgó cipőjével munkába indul. A nyár kellemes melegének mádárscicsérgését. A Duna hűvös, kortalan szaladását, kedves hullámainak csengő partra futását. A délutánok vigyázó, meleg csendjét. Kora őszi estelőket, mikor az egykori „Imre”-parkban összegyűltek az öregasszonyok, átbeszéli a gondterhes jelent, rövidke jövőt és parttalan múltat. Látni, amint Pallman Imre bácsi Boross bácsival kártyázik ugyanott – szinte hallom a lecsapott kártyalapok hangját még most is, harminc év távolából. Igen, hal-

lani kellene mindenkinek dédimamám kedves csoszogását mellettem, amint kezemet fogva ballagunk a temető felé. Látnia kellene mindenkinek Borcsa nénit, amint a templomba indul közel száz esztendejével, fekete ruhájában, két botjával, melyeket száraz, reszkető öreg kezeivel fogott, megfáradt, derékszöggé hajlott testével mindig a földet nézte szegény, csak a földet, amibe úgy hullott bele, hogy talán észre sem vette...

Hallani kellene, milyen csendesen jó volt akkor az élet. Milyen kézzelfogható, kedvesen emberi.

Gyerekkorom estéit a templomparton fejeztem be, magányos üldögéléssel. Nem is olyan régen voltam arra éppen. Más lett minden, más a világ, más a lét. Ha visszarepülhetnék egy gyermekkori estébe újra, csak ülnék ott a lépcsőn és nézném ezt a kedves, drága falut. Kitárulna ismét a messzeség, a csillogó Duna felől érkező hamvas párákat magamba szívnam, és nem mozdulnék el onnan soha, de igazán soha...

Verőcei emlékek

Itt van mindjárt egy emlékezetes téli nap. Verőcén, nagypapámék utcájában üldögéltem a szánkómon. Le is csúsztam sikeresen, mikor szánkós-társam, Cseresznyés Béla megmutatta, mi is az a vas-szánkó, mi az igazi száguldás, mi több – bátorság. Rettenő sebességgel indult el az utca végéről. Rendkívüli tempót diktált. Volt egy kanyar is az utcában, az a jófajta, derékszögű. A külső ívén pedig Arnold Béla kék színű S-100-as Skodájának maradványai, leponyvázva. A hátulja üres volt, nem volt benne motor és a komplett hátsó fal is üdülni ment valahová, elég messzire – gondolom, mert hosszú hónapok óta nem látta már senki akkor. Cseresznyés Bélát ez a Skoda tartotta fel a szánkóval felállított sebességi világrekord-kísérlete közben. Pedig de szépen indult és milyen határozott

kiáltással tűnt el a Skoda alatt... Az eset után Bélát egy ideig senki sem látta szánkózni, annak ellenére, hogy mosolyogva – kétlem, hogy őszinte lett volna ez – mászott ki az autóból. Egy ideig? Én akkor láttam őt utoljára szánkózni.

A „gunyesz”... ha rá gondolok, mindig látom a feltámadt fákat, bokrokat a verőcei templomparton, ahol tíz esztendősen gunyeszt építettünk magunknak. A fákra magunk készítette létrák kerültek, őrhelyekkel, élelmszer-kamrákkal, lakóhelyiségekkel. Ösvények vezettek egyik helytől a másikhoz, de úgy, hogy a járdán vagy a templomlépcsőn elhaladók semmit sem láttak belőlünk. Kormi kutyám is aktív részese volt ezeknek az izgalmaknak. Sokszor ott üldögélt velem édes kiskutyám, de valahogy mindig előbb megunt a dolgot, mint én és hazaballagott. Nem emlékszem már, ki volt akkor a pap a katolikus templomban, de arra igen, hogy a túlzott gyerekzsivajt – amit, gondolom, mi produkáltunk – nem hallgatta szívesen és kivágatta a bokrokat, fákat és vele együtt az egyik olyan